

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

6 de Curatore prodigi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

Comis in uxorem. posset qui ignoscere seruis, Et signo lesi non insani re legena: Posset qui rumpem. Et putem viare patientem. Hic ubi cognatorum opibus curisq. refectus, Expulit helleboro morbum bilemque meraco, Et redit ad sese: pol me occidisti amici. Non seruastis, au: cui sic extorta volupras, Et demus per vim mentis gratissimus error.

22 ¶ Proinde ¶ lege 12. tab. iubetur furiosos, eorumque pecuniam esse in agnatorum tutela seu curatione, donec sanitatem receperint, Vlpian. in tit. 12. Et in l. 1. de curat. fur. in P. §. furiosi, de curat. C. de 3. Tit. 3. Completa videlicet legitima ætate pupillari. l. 1. C. de

23 curat. furio. ¶ Huius ¶ consilio & opera curatoris, tuendum non solum patrimonium, sed & corpus & salus furiosi. Caius, in l. consilio. 7. de curat. furio. Et alius per f. da. in P. exemplo tutoris, qui non tantum rebus pupilli, sed etiam moribus præponitur. Paul. l. cum plures. 13. §. cum tutor de administ. tuto. Interest enim reipub. ne quis re sua male utatur. Quod & furiosis curatorum quoque cum miseria dandum esse suavit. Valer. Max. lib. 8. ca. 6. Et ita in mente captis nominatim Iustinian. sancit. §. sed & mente captis, de curat. Et Caius in fatuis. l. 2. de postul. lib. 3. P. titul. 1. ¶ Nam

24 ¶ & istis exemplo pupillorum substitutiones sunt pupillares, id eodictæ exempla. l. humanitatis in n. 9. de imp. Et alius substit. lib. 6. C. tit. 2. 6. l. cum furiosus, 7. de curat. furio. l. ex facto, de vulg. in P. Et oratione Severi Cæsar. constitutiones, que verabant distrahi sine decreto res minorum, ad res quoque furiosorum productæ sunt. l. 2. de curat. furio. C. l. fina. eod. tit. in P. Quod si furiosus habenti intermissionem morbi, curator datus sit, perpetua erit cura eius, etsi intercepta & interpolata sit administratio. l. cum alius. 6. C. eod. Octavius Cæsar rectorum solitus erat apponere, ætate parvis, aut mente lapsis, donec adolecerent vel respicerent. Sueton. in Augusto, c. 48. ¶ Et ¶ quia causa istius curæ est furor, obseruare prætorum, inquit Vlpianus, in l. obseruare, 6. de curat. furio. vel prod. d. and. oportebit, ne cui temere citra causæ

26 cognitionem, plenissimum curatorem det. ¶ Quoniam ¶ plerique vel furor, vel dementia fingunt, quo magis curatore accepto onera detrectent. Cuius rei sunt propemodum infinita apud bonos auctores exempla relata: veluti de Vlyste fertur, qui cum omnium haberetur sapientissimus, tamen in animam simulauit, ne ad bellum proficere cur, cuius tamen astum Palamedes detexit, obiciendo aranti Telemachum filium, quem ne læderet pater Vlystes aratum suspendit. Cic. 3. Officio. Sed longe callidius simulando præ se tulit insaniam Meton Astrologus, qui cū Græcorum copias in Siciliam nauigationem infisterent, & ipse catalogo fuisset instructus, cum perspicue pericula futura cognouisset, simulata insania dimissus est, ut ait Elian. lib. 13. variar. hystor. Simulauit stultitiam Dauid coram Agide rege, ne ab illo male reciperetur, & supplicium vt de hoste sumeret. 1. Reg. cap. 21. Solon, ne vel tacendo reipubl. parum conuuleret, vel cõsulendo sibi noceret de repetenda Salamine, subitam dementia sibi simulauit, cuius prætextu, non dicturus modo prohibita, sed & facturus erat. Diog. Laert. in 1. in Solon. l. Plutarch. in eod. Satis enim omnes exploratum habet, quod furor commotionis tempore, iustum putat omne quod facit. can. illa. 11. q. 3. Iunius etiam dictus in l. 1. Brutus, quod comode stultitiam simulauerit; alioquin enim prudentissimus Sceleranter institutus, quod videret Tullio occiso, patrem quoque & fratrem suum a Tarquinio Superbo occisum, sibi que vereretur. Quod ei successit: etenim Tarquinus vere, non sicte stultum existimans, acceptis eius omnibus facultatibus, conuersari eum cum liberis suis pariebatur, non vt cognatum, sed vt ridiculis factis, verbisque oblectamento esset adolescentibus, quemadmodum solent veri fatui. Dionys. Hælicar. in 4. Constat itaque debet primum de furore, postea eligendi curatores, qui lege 12. tabul. iis fatuis & furiosis agnati & gentiles primum dati sunt ex probationibus, de quibus agit Iason in l. furiosum, vers. verum quis furor, qui testam. fac. post. C. Deinceps alii quam gentiles & ab aliis legibus & per alios magistratus, quam lex 12. statueret.

27 ¶ Itaque datur curator & pater filio furioso si emancipatus, alioquin etiam sufficiens curator dicitur ex patria potestate. l. fin. C. de curat. furio. Item & prætor non dubitauit filium patri furioso curatorem dare, si tamen probus sit. l. 1. eod. in P. l. 1. §. fin. eod. l. iis qui, de tuto. Et curat. dat. ab iis, & c. P. Et furiosæ matris curatio ad filiam quoque pertinet. Pietas enim parentibus, etsi inæquabilis est eorum potestas, æqualis debetur. l. furiosa matris, 4.

de curat. furio. in P. Ad matrem tamen furiosi filii vel filia non pertinet iure defensio, vel bonorū administratio. l. cū repudiante, 4. C. eo. Perere & patri curatore dari filius potest, si esse nolit. l. 3. eo. C. Sunt & fratres fratrum & sororum furiosorum curatores, qui ad furiosorum successione vocantur. l. ne lucrus, 5. eo. ¶ Dari ¶ & potest testamento patris filio furioso curator, exemplo testamentarii tutoris, qui non tenetur satisfare, paterno sufficiente: sed iurare omnia se ex fide gesturum, & ad vtilitatem furiosi, & ideo omnia inuentario concludere debere certum est. l. fin. §. sed cum antiquitas, & seq. eod. C. l. pen. eod. P. ¶ Dantur ¶ & a prælidibus prouinciarum, d. §. sed cum antiquitas. & pro consiliis, l. 3. de curat. furioso. in P. Et si pupillus est clara persona, a Senatu, Caius l. curator, 5. eod. l. fin. §. sed si quidem nobilis, C. eod. & a prætorum cum disquisitione personæ, d. §. sed si quidem. cum satisfatione, & iuramento, & inuentarii confectione rerum furiosi, l. consilio, §. eod. in P. l. fin. §. sed cum antiquitas, & §. 3. in inuentario, C. eod. deficientibus agnatis: vel ex arbitrio magistratus aliis hoc modo etiam cura furiosi & prodigi decernitur. Marc. Lab. agnato, 12. ¶ Paul. l. sepe ad alium, 13. de cura. furio. in P. ¶ Virum ¶ tamen vxori mente 30 captæ curatorem dare non oportet. l. virum. 14. eod. in P. ¶ Facia ¶ est facultas cuique extraneo etiam curandi furiosorum personis, idque inde lucrantur, vt si liberos furiosorum vel alios successuros cum attestacione missa moneant, vt eos curent, illique negligentibus in domum suam receperint, & necessaria procurauerint, sint eius successores legitimi. anten. liberi furiosi, C. de episcop. audiend. §. si quis de predictis parentibus, vt cum de appell. cogn. in anten. ¶ Dantur ¶ & mutis curatores. l. 1. §. a que, de minor. & honor. lib. 5. o. tit. 4. ¶ Finitur ¶ cura furiosorum, vbi omnino respuerint furiosi. l. fin. de curat. furio. P. l. cum alius, C. eodem.

¶ Sciens ¶ prudensque prætermisi in hac furoris questione, ea quæ de diuino furore quidam tradunt, & de quadruplici eius specie, pœtico myxteriali, vaticinio, amatorio affectu. de quibus Plato, in lo. & ibi Marfil. Fici & Plat. in Phædro. Nam illos furores ethnicos non possum alio nomine dicere, quam insanos, & quisi perseverent, ad gentiles relegari debeant. Nam qui ponunt furorem duplicem, alterum ab humanis morbis, alterum ex alienatione mentis diuina, quasi quis extra vitæ constitutionem consuetam rapitur, idem in Phædro, vel de Pulcro, recte diuidunt, si furorem diuinum pro diuina contemplatione accipiant, & impetu mentis, quæ se extra humana extollit. Sed gentiles illam diuinam extasin, in putidos suos demones & effectus conuertentes, Apollinis, Dionysii, Musarum, & Veneris, parum sani mihi videntur, & egere curatoribus, vt pigeat de illorum nœniis hic inter se disputare.

¶ Cum ¶ curatore furioso, non tutela, sed negotiorum gestorum actio est, quæ competit etiam dum negotia gerit. l. 4. §. fin. de iur. & rat. distrah. in P.

De Curatore prodigi. Cap. 6.

Lib. 27. P. tit. 10.

- 1 Prodigii sermonibus sapientes, sed re ipsa furiosi.
- 2 Prodigum quis dicatur. Liberalis quis, eod.
- 3, 4 Prodigio interdici bonis primum & curator dari debet, & a quibus, & qui dantur.
- 4 Prodigum ante interdictionem bonorum valide contrahit & alienat postea minime, nec vltima voluntate quidem. Interdictionis bonorum formula.
- 5 Interdici bonis meretrici. & luxuriose viuenti potest. & 6.
- 6 Tutor datus Senatori luxuriose viuenti a Tyberio.
- 7 Prodigio filio habenti filios pater testamento recte curatorem dat.
- 8 Interdici bonis non potest negligenter res suas curanti, vt prodigo.
- 9 Sophocles studiis vacans negligebat res suas. nec tamen ideo viuperatus.
- 10 Prodigum quando potest renouare contractus ante interdictionem factos.
- 11 Cura prodigi finitur sanis moribus.

AFFINIS ¶ tractacioni furiosorum, est cura prodigorum: 1 Nam prodigi parum mentis suæ compotes sunt, & specie quidem & verbis sapientes, agentes re ipsa furiosi. Ita enim Pius, vt ait Vlpianus, in l. his qui in ea causis, 12. §. 1. de tutor. & cura. dat.

ab his, &c. lib. 26. P. tit. 5. matris querelam de filiis prodigis admittit, vt curatorem accipiant, in hæc verba. Non est nouum quodam est mentis sue videbantur ex sermonibus compotes esse, tamen sic tractare patrimonium ad se pertinentia, vt nisi subueniatur eis, deducantur in egestatem. Elegendus itaque erit, qui eos consilio regat. Nam æquum est prospicere nos etiam eis, qui, quod ad bona ipsa pertinet, furiosum faciunt exitum. Et perinde itaque illis, ac furiosis interdicitur, ne obligari sine curatore possint. l. is cui bonis, de verbor. oblig. in P.

2. ¶ Prodigus est, qui neque finem, neque tempus expensarum habet, & bona sua dilacerando & dissipando profundit. l. de curato. furio. P. Cicero 2. Officio. ait duo esse genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. Prodigii, qui epulis & viscerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, venationumque; apparatus, pecunias effundunt in eas res, quatum memoriam aut beneuolentiam, aut omnino nullam sint relicti. Liberales, qui suis facultatibus aut captos a prædonibus redimunt, aut res alienum suscipiunt amicorum, aut in filiarum collocaione adiuant, aut opiculantur, vel in re quaerenda vel augenda. Aristoteles lib. 1. Magno. Moral. cap. 24. de extrema vitio liberalitatis ponit, vnum in tenacitate seu auaritia, quæ non impendit, vbi & quando oportet: alterum in prodigalitate, quæ vbi non decet, & plura quam deceat, & vbi non deceat, expendit.

3. ¶ Quando dicendus quis prodigus, recurrendum est ad id, quod vulgo solet fieri, vt in l. sciendum, 19. §. illud, de edic. in P. & ad modum, quo vicini eius communiter solent pecunias suas dispensare, & similes eius loci vel dignitatis. Et si quis excedere iudici visus sit, ei interdicitur bonis, vt prodigo potest. Interest autem rei publicæ interdici cito, & curatores dari, ne re sua male vntantur. Valer. Maxim. lib. 3. cap. 5. l. 2. de iis qui sunt sui vel alieni iur. in P.

4. ¶ Proinde huiusmodi prodigis primum moribus, postea lege 12. tabul. & a prætoribus & aliis dehinc magistratibus, dati sunt curatores, licet maioribus viginquinque annis, primo agnati, & alii subinde. l. de curat. furio. §. furiosus quoque, de curator. Sed in primis bonis interdicitur per magistratum prodigo, ne possit de rebus suis contrahendo disponere. l. is cui bonis de verbor. oblig. P. l. Iulianus, 10. de curat. furio. in P. nec etiam vltima voluntate, §. præterea, quibus non est perm. fac. testa. post interdictionem: ante namque potest. Et prodigus etiam talis manifeste ante interdictionem, potest efficaciter bona sua alienare. glo. in d. l. is cui, & in l. de curat. furio. & in l. furiosum de regul. iur. Et hæc est communis opinio secundum Iasonem, in d. l. is cui, col. 3. pro qua facit a contrario sensu. l. Iulianus, de curat. furio. in P. in l. si curatorem habens, in verb. cui a prætoribus interdicitur sit, de in integr. restitut. minor. tax. in c. veritatis, de do. & contum. Docet id & formula, qua interdicitio fiebat, quam refert his verbis Iulius Paulus, lib. 3. recept. sentent. 5. Moribus, inquit, per prætoribus interdicitur bonis hoc modo. Quando bonatibus paterna habita, qua nequicia tua disperdis, liberosque tuos ad egestatem perducis. obeam rem tibi, ea re commercio interdico. ¶ Huius ordinis est persona, quæ luxuriose viuunt, cui vt meretrici, bonis interdici potest. l. §. mulieris, 15. de curat. furio. in P. Et luxuriose viuenti, id est, nimium splendide & mere nepotum perditorum: quia honestus modus sequendus est, non immoderata cuiusque luxuria. l. ex damni infecti stipulatione, de damni infecti. P. Adolecens qui in luxuriam vel meretrices profundit pecunias, similis ei est, qui perdit. l. si vero non remunerand. 12. §. si adolecens, mand. lib. 16. P. tit. 1. ¶ Et Tyberius Cæsar Senatori cuidam luxuriose viuenti, tutorem, quasi pupillus esset, dedit. Dio Cæsius, lib. 57. Solum olim lege Lectoria curatores dabantur, vel propter laiciam, vel propter dementia, ante M. Antonini Philosophi edictum, quo ad alios minores datio prorogata est. Jul. Capitol. in vita Antonini. Ex luxuria conflatur egestas rei familiaris: hinc nefaria consilia, vt ait de Catilina Florus, lib. 4. Epitom. capit. 1. & Sallustius de bell. Catilin. in princ. Plautus, in princ. Trinum. facit luxuriam inopiæ matrem: Sic Claudianus 1. in Rufinum.

Et luxu populatur opum, cui semper adherens,
Infelix humili gressu comitatur egestas.

Et proinde isti ex lege 12. tabul. erant quoque sub potestate agnatorum, & patrum: quod ex Horatio lib. 3. Carm. ode. 12. quoque constat, dum ait:

Miserarum est, neque amori dare ludum,
Neque dulci mala vino lauræ, aut exanimari.
Mententis patris verbera lingua.

Atque idem Persius exprimit. Satyr. 1.
— & nucibus facimus quæcumque, relictis.
Cum sapimus patros, tunc ignoscite, nolo.

¶ Dat & pater efficaciter curatorem prodigo filio in testamento, & eius voluntatem sequi debet magistratus, vtique: si filius prodigus habeat filios: aliter enim nisi ex causa alia interdicitur. l. si furiosus, 16. de curat. furio. in P. ¶ Negligenter rem suam curate, quamuis censoria: notæ olim esset, obnoxiam tamen non habet bonorum interdictionem: nec qui negligens est, prodigus dici potest.

¶ Sicut in Sophocle Tragœdiarum scriptore iudicatum, quum liberatus fuit a filiorum contouersia, qui ei dari tutores seu curatores postulabat, quod studii vacans, rem familiarem sequiter curaret, vt ait Cicero. 1. de senectute.

¶ Curator prodigi, si ante interdictionem is prodigus notorius fuisset, & contraxerit, potest post interdictionem aduersus illos contractus restitui in integrum, si iustam causam alleget, vt quia minor, glo. in l. patri pro filio, de minor. in P. l. 1. & l. nec no. ex quibus caus. maso. ¶ Finitur cura prodigorum ipso iure, si sanos mores receperint. l. 1. §. pen. de curat. furio. in P.

Atque idem Persius exprimit. Satyr. 1.

— & nucibus facimus quæcumque, relictis.

Cum sapimus patros, tunc ignoscite, nolo.

¶ Dat & pater efficaciter curatorem prodigo filio in testamento, & eius voluntatem sequi debet magistratus, vtique: si filius prodigus habeat filios: aliter enim nisi ex causa alia interdicitur. l. si furiosus, 16. de curat. furio. in P. ¶ Negligenter rem suam curate, quamuis censoria: notæ olim esset, obnoxiam tamen non habet bonorum interdictionem: nec qui negligens est, prodigus dici potest.

¶ Sicut in Sophocle Tragœdiarum scriptore iudicatum, quum liberatus fuit a filiorum contouersia, qui ei dari tutores seu curatores postulabat, quod studii vacans, rem familiarem sequiter curaret, vt ait Cicero. 1. de senectute.

¶ Curator prodigi, si ante interdictionem is prodigus notorius fuisset, & contraxerit, potest post interdictionem aduersus illos contractus restitui in integrum, si iustam causam alleget, vt quia minor, glo. in l. patri pro filio, de minor. in P. l. 1. & l. nec no. ex quibus caus. maso. ¶ Finitur cura prodigorum ipso iure, si sanos mores receperint. l. 1. §. pen. de curat. furio. in P.

De Curatore ventris. Cap. 7.

1. Ventri curator, non tutor a magistratu datur.
2. Curator ventris & cum inquisitione, & sine ea datur.
3. Curator ventris & bonorum, cum curatoribus minorum furiosorum, & prodigorum differentia.

¶ Ventri curator, non tutor a magistratu datur. Et ventri quidem ita tutor a magistratu dari non potest, curator tamen potest. l. ventri, 20. de iur. & curat. dat. ab. & c. in P. lib. 26. tit. 5. quia persona eius, qui in vtero est, factis sub tutela matris est, quia & pars viscerum eius & portio censetur. l. 1. §. ex hoc scripto, de ven. inspici. lib. 25. P. tit. 4. l. curator, de vent. in possess. mitt. in P. At curator bonis necessarius est, vt conferuentur nascituro, qui, quod pertinet ad suum commodum, pro nato habetur. l. qui in vtero, de stat. homi. in P. l. de vent. in possess. mitt. lib. 37. P. tit. 8. Interdumque curator alius ventris est, ad alimenta videlicet præbenda matris, quæ fert partum, & ita nutrit: & alius qui bona administrat. l. 1. §. quoties, & seq. de ven. in possess. mitt. in P. ¶ Datur & curator ventri, vel sine inquisitione, & tunc is non satisfat: aut cum inquisitione, & satisfat. l. bonorum ventris, 8. de cura furio. ¶ Hermodogenianus, ¶ in l. inter bonorum, 49. de admin. iur. lib. 46. P. tit. 7. inter bonorum ventrisque curatorem, & inter curatorem furiosum, itemque prodigi, pupillive, magnam esse dicit differentiam: quippe cum istis, scilicet curatori furiosi, pupilli & prodigi, plena est rerum administratio: duobus autem superioribus, bonorum & ventris, sola custodia, & rerum quæ deteriores futura sunt, venditio committitur.

De Curatore bonorum. Cap. 8.

Lib. 42. P. tit. 8.

1. Curator datur bonis viuientium & mortuorum, quando, & quare.
2. Curator bonis contromeris auctore iudice & consensu contendentium datur.
3. Curator es bonis captorum ab hostibus datur.

¶ Vando ¶ agitur de bonis conseruandis, vel distrahendis, vel viuientium, vel mortuorum, sæpe curator datur, Nerat. l. cuius bonis. C. de curat. furio. P. viuientium, veluti si debitor solum vertat, & foro cesserit, creditores eligunt vnum, per quem bona distrahantur, vt portio illis, quæ ex redacto sit, soluat. l. fin. de curat. bon. dan. lib. 42. P. tit. 8. vel vt bona locentur & administrantur. Caius, l. in venditione. 8. §. final. de bon. aucto. ind. §. post. eod. lib. tit. 5.

¶ Videlicet ¶ approbante curatorem iudice, qui adiri debet a creditoribus, vt constituat ex eorum consensu, vel dissentientibus illis ex arbitrio seu officio curatorem bonorum debitoris vnum vel plures. l. 2. de curat. bon. dan. l. Fulcinius, 7. §. Labeo quibus ex causis in possess. eod. l. br. tit. 4. Idipsum in bonis mortui, si heres nolit, vel non possit adire hereditatem, creditores petunt bonis dari curatorem. l. 1. de curat. bon. dan. Dabitur & quamuis non fiat, vel si non vigeant creditores, ad conseruanda bona, & ad peritura distrahenda, l. si diu, 8. quibus ex caus. in possess. sat. veluti si domini